

«Operación Masacre» ▶ Libros del Asteroide recupera la considerada com un dels primers relats de no-ficció, que fa trontollar els fonaments amb una investigació sobre els afusellaments a l'Argentina

Quan la realitat esdevé obra mestra

L'editorial Libros del Asteroide rescata l'obra cabdal de Rodolfo Walsh. Considerada un dels primers relats de no ficció, amb *Operación Masacre*, l'escriptor fa trontollar els fonaments de l'estat argentí amb una investigació que revela els afusellaments il·legals de la dictadura.

MATÍAS CROWDER

■ Rodolfo Walsh troba la punta del cabdell. «Hi ha un afusellat que viu» l'informen. Un supervivent que diu haver estat una de les víctimes dels afusellaments massius i clandestins de José León Suarez, comesos el 9 de juliol de 1957 durant la dictadura militar auto-denominada Revolució Libertadora. El seu nom és Juan Carlos Livraga i seria el primer entrevistat de la llista que Walsh comença a desvelar des de llavors, que més tard es convertiria en *Operación Masacre*.

Des d'aquell dia, i durant tot un any, Walsh no pensarà en una altra cosa, abandonarà el seu domicili i la seva feina, es farà conèixer amb un pseudònim de guerra, Francisco Freyre, tindrà una cèdula falsa amb aquest nom, un amic li prestarà una casa a El Tigre, durant

dos mesos viurà en un fred ranxo de Merlo, durà amb ell un revòlver, i a cada moment les figures del drama tornaran obsessivament a la seva ment fins acabar d'escriure una de les grans obres del periodisme narratiu llatinoamericà.

Perquè quan parlem d'*Operación Masacre* estem parlant d'un dels llibres més icònics, importants i ahora desconegut del segle XX. La seva importància radica que, fins i tot nou anys abans que fos publicat el famós llibre de Truman Capote, *A sang freda*, *Operación Masacre* (1957) és el primer testimoni de tot un corrent literari que es bolcaria en la no-ficció, explicar un fet real amb les eines amb què s'explica una novel·la.

Icònic perquè va significar la rebel·lia davant els fets en una Argentina en aquells dies de ferro, on explicar la veritat significava la desídia, la persecució i la mort. Aquesta idea que amb la paraula es podia canviar el món, tan patent en tota l'obra de Walsh. I que submergiria, el seu autor i, més tard, amb ell, part de la seva família, en l'inici remot, perquè encara falta molta lluita per davant, de la més punyent desgràcia. Walsh seria part de la intel·ligència del grup guerriller Montoneros, i amb

LIBROS DEL ASTEROIDE

Rodolfo Walsh.

ell la seva filla, que va morir en la lluita armada contra la dictadura militar argentina de la dècada dels setanta. Una altra dictadura, una altra guerra.

I malgrat tot això, més enllà de l'Argentina, poc se li coneix, fa poc arribada al públic general i en parlar de no-ficció moltes vegades ni tan sols se l'esmenta com un dels iniciadors del gènere. Ro-

dolfo Walsh tenia un talent singular. Una mirada que sabia desvelar la foscor que planava sobre l'Argentina. I alhora, una valentia única, no li importava jugar-se la vida, fins i tot, podria dir-se, era massa conscient que l'escriptura de veritat era justament això, una aposta desmesurada. Si el lector desconex els fets, *Operación Masacre* gairebé es podria llegir com una novel·la policíaca. Segons l'escriptor uruguaià Mario Benedetti, «Rodolfo va convertir la realitat en la seva obra mestra.»

Contra aquest mateix terrorisme d'estat, representats per altres figures, seria contra el qual lluitaria i que, més tard, li donaria mort. Opositor a l'última dictadura militar que va governar l'Argentina entre 1976 i 1983, com a integrant i combatent de l'organització Montoneros i enmig d'una massacre generalitzada dels seus militants, no va acceptar sortir del país per ser protegit i va triar escriure les famoses *Cartas abiertas* a la Junta Militar. L'octubre de 1977 va ser emboscada, atacat i cosit a trets per un grup militar, el qual es va emportar el seu cos moribund, segregant-lo il·legalment, passant a integrar la llista dels més de 30 mil desapareguts.

RODOLFO WALSH
«Operación
Masacre»

LIBROS DEL
ASTEROIDE
248 PÁGINES